

1. David wordt tot koning gezalfd.

(Samuel rechts op het toneel. Aan de overzijde enige Joodse lieden. Meer naar achteren Isaf met zijn zeven zonen).

Samuel: Van 't hof van Saul ben ik gekomen.
Het koningschap is hem ontnomen.
Hij hield zich niet aan Gods gebod.
Zo sprak ik tot hem uit naam van God.
Nog droef van hart moet ik me begeven
Naar Isaf in Bethlehem's dreven.
Als dienaar Gods treed ik in zijn woning
En zalf één van zijn zoons tot koning.

(Samuel gaat op weg en ontmoet twee Bethlehemiëten.
Zij buigen voor de hogepriester).

Samuel: Gij mannen, wilt mij zeggen aan
Moet ik nog ver naar Isaf gaan?

De mannen: Neen heer, daar ginds ziet gij zijn kudden weiden
Wij willen U er heen begeleiden.

(Samuel knikt en gaat op weg. Zij volgen hem eerbiedig).

Isaf: (komt naar voren)
Wilt heer mijn ned'rig huis betreden.

(Hij leidt Samuel naar een zetel. Samuel zet zich neer.
Isaf blijft voor hem staan. Spreekt angstig:)

Isaf: Is alles wel? Komt gij in vrede?

Samuel: (Zittend met zegenend gebaar:)
In vrede kom ik
Door God gezonden.
Dat wil ik heden u verkonden.
Vergaart uw zonen thans bijeen
En laat ze binnen één voor één.

(Isaf buigt, af. Haalt zijn zonen. Ze komen één voor één langs Samuel, met een buiging, Samuel kijkt en zegt niets).

Samuel: Gij Isaf, waren 't al uw zonen
Die zich zo net voor mij vertoonden?

Isaf: Neen heer, David is nog op 't veld.
't Jongske heb ik niet meegeteld.

Samuel: Zend hem snel hier, juist deez' uw zoon
Zal dragen eens de koningskroon.

(Isaï buigt, af. Hij komt terug met David, die een herdershoed op heeft. David komt vóór Samuel, buigt verlegen. Samuel staat op en maakt een lichte buiging voor David).

Samuel: Gij jeugdige David, naar mij hoort.
Ik Wil u verkondigen Gods woord.
Eens zult ge Israëls koning zijn.
Wees dus in woord en daden rein.
Als teken zelf ik u het hoofd,
God zij geprezen en geloofd.

(David knielt neer en wordt gezalfd).

Samuel: (zich wendend tot de mannen om hem heen):
Zingt allen nu van harte blij
Een lofzang Gods tezaam met mij.
(Terwijl David geknield blijft liggen, zingen allen psalm 65, 2 coupletten).

-o-

2. David speelt voor Saul op de harp.

Saul: (met zijn kroon op en een speer op zijn koningszetel gezeten)
Mijn vreugde heb ik gans verloren
Ik voel slechts leegte in mijn ziel.
Tot Israëls leider was ik verkoren;
Maar ach, God schouwde hoe diep ik viel.
In somberheid zit ik terneer;
Of 't nacht of dag is is mij één.
Gij hebt mij zwaar gestraft, o Heer;
verlaten ben ik en alleen.
(Er wordt geklopt).
Neen, neen, ik wil heden niemand zien!
(Een dienaar treedt voorzichtig binnen en buigt voor Saul, die hem onwillig en dulster aankijkt).

Dienaar: Vergeef, heer Koning, dat ik u kom storen.
Wij zijn bezorgd, dat u zo somber bent.
Wilt gij geen vrolijk harpspel horen?
Een jongen kwam, die 't heel goed kent.

Saul: Muziek! Een harp! Speelt hij heus goed?
(oplichtend) Laat hem hier dan maar bij mij binnen.

Dienaar: Ja heer, verkwikkend is 't voor het gemoed.
Zo dadelijk kan hij beginnen.

(De dienaar buigt, af. Haalt David. David komt binnen met de harp. Hij buigt verlegen, gaat meteen zitten en begint te spelen. Saul blijft voor zich uit staren. Als hij ophoudt slaakt Saul een diepe zucht en veegt zijn ogen af. David sluipt zachtjes weg).

Saul: (staat op en spreekt heen en weer lopend, met zijn speer stevig omklemd)

Saul: Diep in mijn ziel ben ik geraakt
O zoete tonen klinkt nog voort!
God heeft mij koning eens gemaakt
En Israel hoort nog naar mijn woord!
(Hij blijft in zijn volle lengte opgericht staan en
heft de speer omhoog).

doek.

3. David en Goliath.

Aan de ene kant van het toneel het leger van de Philistijnen met tenminste één tent voor Goliath. Aan de andere kant het leger van de Joden. Er tussenin wordt verondersteld het dal te zijn, dat de beide legers scheidt en waarin een beek met stenen.

Tromgeroffel in het leger van de Philistijnen. Zij staan op en spreken:

Philistijnen: Wie het durft wagen om ons te belagen
Wordt bleek om zijn neus
Als hij ziet onze reus.

(Goliath komt te voorschijn).

(wijzend) Daar komt hij de held
Met zijn lans reeds geveld.

(De Philistijnen vormen nu twee rijen, waar Goliath tussendoor schrijdt).

Heil u, gij Goliath!
Gaat op het oorlogspad!
Tarten de Joden
Met hulp van de Goden.

(Goliath gaat naar een verhoging en klimt erop.
De overige Philistijnen gaan zitten).

Goliath: Daar ben ik al weer
Voor de zoveelste keer.
Bindt de strijd met me aan!
Wie durft me verslaan!

(De Joden vluchten angstig achteruit).

Aanschouwt hoe zij vlieden
Die dappere lieden!
Geen man komt hierheen!
Ik sta hier alleen!
Uw God is niets waard!
Is niet machtig op aard!
Onze Goden, zij geven
Ons kracht om te leven!

(Goliath af).

Koning Saul: (heen en weer lopend)

Alweer kwam Goliath ons honen;
Elkeen zocht snel een onderkomen.

(Tot de Joden zich richtend:)

Kom mannen wie waagt het te strijden!
Van deze plaag ons te bevrijden!

(Geen antwoord. Moedeloze, hangende hoofden)

Zo wacht ons dus een bittere dood
Als God niet helpt in onze nood.

Saul keert terug naar zijn plaats. David komt, met zijn herdershoed op, vrolijk en wel aanstappen en treft zijn drie broers aan.

David: Dag broers, ik breng u vaders zegen.
 Hoe vaart gij drieën in het leger?

Oudste broer: Wij maken 't best.
 Maar voor de rest(gebaar)
 Bespot wij worden dag op dag;
 Het is voorwaar een hard gelag.

David: Is onze vijand dan zo machtig?
 En koning Saul zo weinig krachtig?

Tweede broer: Oordeel gij zelf als Goliath komt.
 Een reus als zelden men een vond.

Geroep van de Israëlieten:

De tent aan de overzijde gaat open!
Goliath komt eruit gekropen!
(Goliath verschijnt en herhaalt zijn woorden van zo even. David is de enige die niet angstig achteruitvlucht. Broers staan op).

David: (als Goliath weer weg is)
 Mijn broeders, graag wil ik 't proberen,
 Die man verslaan voor Godes ere!

Oudste en Maar David kom, dat meen je niet!
tweede broer:Bezorg ons niet nog meer verdriet!

Derde broer: Nee, nee, laat David maar begaan.
 Naar Koning Saul wil ik met hem gaan.
 (Hij stapt met David naar Saul. De beide broers zien hen hoofdschuddend na, vóór Saul maken zij een buiging).

David: Heer koning, 'k kwam van verre tocht
 En hoorde net hoe Goliath pocht.
 Ik acht mijn leven van geen waarde
 Vel ik de snoever niet ter aarde,
 Eens heb ik zelfs met eigen kracht
 Een drieste leeuw om zeep gebracht!

Koning Saul: Ik sta 't u toe, probeer 't met God.
 In spanning schouwen wij uw lot.
 Deez' wapens neem, een zwaard en speer. (reikt ze hem).

David: (neemt de wapens aan, geeft ze dan weer terug)
 Nee heer, ik ga zoals ik ben;
 Aan wapens ben ik niet gewend.
 Alleen een slinger heb ik hier (toont de slinger).
 Daarvan had ik reeds veel plezier.

(David en zijn broer buigen, af. David zoekt stenen in de beek. Tromgeroffel van de Philistijnen. Ze vormen twee rijen. Goliath komt aanschrijden.)

Philistijnen: Heil u, gij Goliath! enz.

Goliath: Daar ben ik alweer
 Voor de veertigste keer.
 Eind de strijd met mij aan!
 Wie durft mij verslaan!

David: Houd op, ik kan 't niet langer horen.
 Het doet me pijn aan beide oren!
 Gij reus, uw dagen zijn geteld!
 Met Godes hulp wordt gij geveld!
 In naam van Israels God wil 'k strijden,
 Ons land van uw geweld bevrijden!

Goliath: Ha! ha! Ik lach bij al de Goden!
 Dat joch denkt dat hij mij kan doden!
 (zich op de borst slaand)
 Ik, trots van 't Phillstijnse heir
 Blaas hem omver gelijk een veer! (blazend)
 (David blijft onverschrokken staan).
 Hé kikker, wil je 't echt proberen?
 Dan zal ik je heel gauw mores leren!
 (Goliath doet dreigend enige passen in de richting
 van David. Deze neemt zijn slinger en schiet. In
 zijn voorhoofd getroffen valt Goliath ter aarde. David
 loopt toe en trekt Goliath's zwaard. Met zijn voet
 op het lichaam van de reus blijft hij staan. De Phill-
 stijnen zijn angstig weggevlucht. De Israelieten zingen,
 met David in dezelfde houding, een danklied:
 Wilt heden ne treden.

doek.

4. David en Michal. Jonathan.

De Joden zingen achter op het toneel een lied. Vooraan zit Saul op zijn koningszetel voor zich uit te staren.

Gezang: Wie is onze grote held? David.
 Wie heeft Goliath geveld? David.
 Koning Saul sloeg duizenden,
 Maar David sloeg tienduizenden.
 (De boze geest sluipt achter Saul en sist hem in
 zijn oren:)
 Hoort gij dat lied? Hoort gij die zang?
 O koning zijt ge dan niet bang?
 David de held vervult hun denken;
 Aan hem zij al hun jubel schenken.
 Gij waart het eerst die zij vereerden.
 Voelt gij niet hoe de kansen keren?
 Handhaaf uw macht, nog kunt ge 't weren!

Saul: (stopt zijn beide oren dicht en roept):
 Weg geest, vergif zijn mij uw woorden;
 Vliedt waar gij kwaamt, naar duist're oorden.
 Mijn overste David is mij trouw -
 Mijn dochter zelfs gaf 'k hem tot vrouw.
 (De geest is onder deze woorden achteruit gedeinsd,
 maar komt nu terug)

De geest: Het volk wil David - blijft hij leven
Zal 't u geen rustig uur meer geven.
(Saul schudt wild met zijn hoofd, De geest is af).

Saul blijft enige ogenblikken voor zich uitkijken, staat op, loopt in gepens heen enweer, gaat dan zitten en slaat met zijn speer driemaal op de grond. Een dienaar verschijnt en bulgt.

Saul: Spoed u naar overst! David heen,
Vraag hem te komen hier, alleen!
(Dienaar bulgt. Af. Even later komt hij terug. Bulgt)

Dienaar: Ik zocht hem heer, maar vond hem niet.
De overst! het paleis verliet.

Saul:(boos) Dan is hij zeker naar zijn woning.
Zijn vrouw is meer hem dan zijn koning!
Geen recht had hij 't hof te verlaten!
(wijzend) De hoofdman roep, met twee soldaten!
(Dienaar enigszins verschrikt, bulgt, af.
De hoofdman marcheert met zijn mannen binnen.
Hij salueert en staat stram in de houding voor Saul).

Saul: Hoofdman, wil zonder mankeren
Naar overste David marcheren.
Voor zijn huis met uw manschap houd wacht
Tot de zon heeft verdreven de nacht.
Breng daarna de overst! gevangen naar hier.
Wee u, houd g! em niet goed in 't vizier.

De hoofdman salueert. Af met zijn mannen. Hij marcheert meteen door naar achter op het toneel, waar enige banken het huis markeren van David en Michal. Deze twee zitten er binnen bij een bed, het bed van David. Saul is afgegaan.

Hoofdman bij het huis tot zijn mannen:

't Wordt spoedig nacht. (tot één:) Houd hier de wacht.
(tot een tweede:) Gij daar.
(Zelf neemt hij ook een post in. Het wordt donker op het toneel. Een schijnwerper verlicht David en Michal).

Michal (opstaand):

Ach David, gij mijn dappere held
Moet vlieden thans voor het geweld
Van koning Saul, die u wil doden,
Lijk meldt! ons een vertrouwde bode.
(Ze loopt naar voren en kijkt. De voorste schild-
wacht is, op zijn speer geleund, in slaap gevallen.
Michal gaat snel terug.)

Michal: Vlug David, 't tijdstip is gekomen
Dat ge moet trachten te ontkomen.
De schildwacht ginds is vast in slaap. (wijzend)
Heel stil dus nu het huis verlaat. (David staat op).
Schoon 't hart me schreit, zal 'k moedig zijn.
Ga David, God moog! met u zijn.
(Eij deze laatste woorden legt ze een hand op Davids
schouder. David sluipt weg langs de schildwacht.
Michal kijkt hem na).

Michal: O leed blijf diep in mij verborgen,
Want kracht heb ik nodig om te zorgen,
Zover de moog'lijkheid
Me reikt voor Davids rust en veiligheid.
 (Ze legt een pop in bed).
Als de hoofdman komt, zeg ik tot hem
Mijn heer is ziek, met zachte stem.
Maar 'k laat hem hier niet bij het bed
Opdat hij niet mijn list ontdekt.

Het wordt langzaam licht. De soldaat wordt wakker. Alle soldaten
en de hoofdman richten zich op. De hoofdman roept zijn mannen toe:
De zon is op - ik klop thans aan,
De overst' met ons mee moet gaan.

De soldaten blijven staan. De hoofdman klopt aan. Michal verschijnt.
De hoofdman salueert hoffelijk.

Hoofdman: Ik kom om d' overste te halen;
Naar 't hof breng ik hem zonder dralen.
Als hij geen weerstand ons zal bieden,
Zal hem geen enkel kwaad geschieden.

Michal (legt de vinger op de lippen):
St, st. (wijzend achterwaarts naar het bed)
Heer David slaapt ginds achteraan.
Heel ziek is hij naar bed gegaan.
De ganse nacht heeft hij getobd.
Verg niet van hem dat hij staat op.

De hoofdman (kijkt in de richting waarin zij wijst):
Ik zie dat gij de waarheid zegt.
Uw heer gemaal ligt ziek te bed.
Gij dochter Sauls, 'k wil niet verhelen
't Eevel des konings stond mij tegen.
De overste mag rustig wezen,
Wij ons weer naar het hof begeven.
 (Hij salueert. Af naar zijn mannen)

Hoofdman (tot de soldaten):
Mannen, vlug, maak u gereed!
Ziek is de overst', komt niet mee.

Hoofdman en soldaten marcheren af, terug naar het hof. De hoofdman
klopt aan bij Saul.

Saul: Binnen! (De hoofdman gaat alleen naar binnen, hij
 salueert).

Hoofdman: Heer koning, 'k deed naar uw bevel.
Vanmorgen bleek mij evenwel
Dat overst' David ziek ligt thuls.
Hij kon onmogelijk van huis.
Zo keerd' we zonder hem hierheen
En sta 'k voor u dus nu alleen.

Saul: (die intussen wat bedaard is):
Welnu, dan zul' we 't maar zo laten.
Ga hoofdman, terug naar uw soldaten.

(Hoofdman salueert, af. Jonathan komt zonder kloppen binnen).

Jonathan: Vader

Saul

(opkijkend): Ja, Jonathan.

Jonathan: Van David kom ik net vandaan.
Hij wilde graag naar Bethlem gaan.
Hij vraagt of u er op tegen heeft
Dat hij dan niet komt op het feest.

Saul: (springt

op en razend) Wat, David gezond, ik ben bedrogen!
De hoofdman heeft me wat voorgelogen!
En, Jonathan, hier voor je vader,
Kom je als vriend van die verrader!
Dat kan ik werkelijk niet gedogen!
Verdwijs ten spoedigst uit mijn ogen!
(Heft dreigend zijn speer op. Jonathan
hevig verschrikt, af).

Doek.

5. David en Jonathan.

Jonathan voor op het toneel, met een boog in zijn hand. Naast hem een jongen met een pijlenkoker met pijlen. Achteraan een hol waarin David is verborgen.

Jonathan: Hier is het veld en ginds de plek (wijzend)
Waar in een hol zich heeft verdekt
David, wiens ziel is één met mij.
Eén voor de eeuwigheid zijn wij.

Zeer droef is het mij nu te moede.
Ik had ook niet kunnen bevroeden
Dat zó mijn vader Saul zou toornen
Op David, door het volk verkoren.
Aan David moet ik nu doen weten
Dat er gevaar is voor zijn leven.

(Hij neemt een pijl uit de koker en schiet).

Jonathan (tot de jongen):

Loop jongen, loop, de pijl valt ginds! (de jongen loopt)
Veel verder is het, dat je 'm vindt.

(De jongen komt met de pijl terug. Jonathan geeft hem de boog).

Jonathan (tot de jongen):

Met boog en pijl ga naar mijn huis
En wacht daar tot ik ook kom thuis.

(De jongen af. David komt te voorschijn. Jonathan gaat langzaam naar hem toe).

Jonathan: David, het leed valt zwaar te dragen
Dat ik blijf hier en gij moet gaan.
Maar over mij wil ik niet klagen;
Voor u de zwaarste tijd breekt aan.

David: Mij Jonathan treur niet te zeer.
Als zielen staan wij saâm voor God.
Zo zijn we één voor onze Heer,
Al scheidt ons nu ons aardelot.
(Ze geven elkaar een hand. Daarna spreken ze,
elkaars handen vasthoudend).

Jonathan: David, vaarwel, red gij uw leven -
Ik moet me weer naar Saul begeven.

David: Vaarwel, mijn Jonathan, wees sterk van hart,
God geeft ons beide daartoe kracht.
(Beide mannen verwijderen zich van elkaar, treurig
met gebogen hoofden).

-o-

6. David's vlucht.

David staat achter op het toneel bij een hol, met helm en zwaard.
Enige gewapende mannen treden op hem toe.

De oudste van de mannen met een eerbiedige bulging:
Wij hoorden heer, van uwe vlucht
Naar deze streek in de woestijn.
Voor de koning zijn ook wij beducht.
Wilt gij nu onze leider zijn?

David: Zo ge bereid zijt mij te volgen
In deze barre eenzaamheid.
Houd' w' ons dan samen hier verborgen,
Vluchtend voor 's konings toornigheid.

-o-

7. Saul achtervolgt David.

Vóóraan op het toneel Koning Saul met een leger met trommelaars.

Saul: Dit is 't gebied waar David toeft,
Zo melden het de spionnen.
Een ieder thans wat rust behoeft,
Voor met d' omsingeling wordt begonnen.
Zo zet of strek u op de grond
En wacht hier tot ik wederkom
(De soldaten gaan zitten of liggen. Saul loopt verder
en kijkt om zich heen).

Saul: We zullen spur' in alle hoeken -
Ik denk niet dat we ver hoeven zoeken.
(Saul loopt door en komt bij het hol waar David in is).

Saul: 'k Een moe, ga hier wat liggen slapen,
Dan keer ik fris naar mijn soldaten.
(Hij strekt zich uit op de grond en valt in slaap.
David en zijn mannen komen te voorschijn en om-
ringen hem. Eén van hen buigt zich over Saul
heen en spreekt:

Man: Welk wonder is er wel geschied?
It is koning Saul, die men hier ziet.
In onze hand is hij gegeven!
Welaan, hij zal niet lang meer leven!
(Hij trekt zijn zwaard en wil Saul doorsteken. David grijpt hem echter bij de pols en noopt hem zijn zwaard weer op te steken).

David: Steek op - ge lijkt van uw verstand beroofd!
Het bloed des konings komt niet op ons hoofd!
Gezalvde van de Heer is hij!
Recht doen aan hem staat ons niet vrij!
(vervolgt rustiger:)
Toch zal ik hem een lesje leren,
Als hij denkt veilig terug te keren.

(David trekt zijn zwaard en snijdt een stuk van Sauls mantel af).

David (tot de mannen):
We kruipen nu weer allen weg
Tot het moment dat ik het zeg.

Allen kruipen weg. Saul wordt wakker en staat niets vermoedend op. Hij keert langzaam terug naar zijn soldaten. David en de mannen komen te voorschijn. David doet een paar passen naar voren en roept:

David: Heer koning!
Saul (draait zich verrast om):

David!
David (de sliep tonend):
Een sliep uws mantels sneed ik af
Terwijl gij hier te slapen lag.
Ach heer, wat heb ik toch misdreven,
Dat gij zo fel mij staat naar 't leven!

Saul (die verbaasd naar zijn mantel heeft gekoken):
David, uw edelmoedigheid
Treff me tot diep in mijn gemoed.
Ik buig me in ootmoedigheid -
Bid dat God me vergeven doet.
Koester geen vrees, noch wil me haten.
Verloren voel ik me en verlaten.

David blijft staan. Saul draait zich weer om en komt met gebogen hoofd bij zijn troepen. Deze staan op. Tromgeroffel in de verte van de Philistijnen. Jonathan komt aanrennen.

Jonathan: Vader, kom snel - we zijn in nood,
De vijand is in 't land.
Het Philistijnse leger is zeer groot.
Het komt van gindse kant (wijzend).
tromgeroffel.

Saul (zich helemaal oprichtend):
Gij hoort het mannen,
Laat ons gaan.
Geen ogenblik gewacht.
De drieleste Philistijnen verslaan,
God geev' ons daartoe kracht.

Saul (tot Jonathan):

Mijn Jonathan, kom aan mijn zij.
Droef ga ik in de slag.
Het lot keert zich thans tegen mij,
Dit is mijn laatste dag.

Met Saul en Jonathan voorop marcheren ze af. De trommelaars
trommelen, in de verte de trommels van het Philistijnse leger.

doek. (terwijl ze marcheren).

8. Davids kroning.

David en zijn mannen voor het hol. Een groep mannen met gebogen
hoofden nadert. De oudste, met de kroon van Saul in de hand, treedt
iets naar voren en buigt eerbiedig voor David.

De oudste spreekt:

In rouw gedompeld komen wij -
In somberte gehuld.
De vijand won de bittere strijd;
De smart geheel ons vult.
De koning stierf en ook zijn zoon;
d' Ellende grijnst ons aan,
Heer David neemt gij thans de kroon
En val de vijand aan.

David:

Geen woord ik haast meer spreken kan.
Welk tijding brengt gij mij!
De koning dood en Jonathan!
Verpletterd voel ik mij.

----- (Stilte).

Knielt thans terneer en laat ons allen,
Gedenken hen die zijn gevallen.

Allen knielen en zingen een psalm. (102, 1+3). Dan staan ze op.
Eerbiedig scharen zij zich om David heen. De oudste zet David
de kroon op. Ze roepen uit:

De koning David zij gegroet!
In ons herleeft de hoop!
Een ieder hem thans hulde doet!
God zij geprezen en geloofd!

doek.

-o-